

פרשת צו

והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה וגו' (ו, ג)

שנינו בגמרא (זבחים צא, ב) המתנדב יין מביא ומזלפו על גבי האישים וכו'. ופריך והא קא מכבי. ומשני כיבוי במקצת לא שמיה כיבוי. איני והאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה המוריד גחלת מעל גבי המזבח וכיבה חייב וכו'. ע"ש שתירצה הגמ' בכמה גווני, וכן דאיתא לר"ש דס"ל דבר שאינן מתכוין שרי.

ולכאורה תמוה הרי יש גם מ"ע של "אש תמיד תוקד על המזבח" חוץ מהלאו של "לא תכבה", ותינח לגבי הלאו שייך לומר דאם עבר על הלאו בדבר שאין מתכוין שרי, אך מה תוקף יש למענה זה ביחס לחיוב עשה שבו.

ואפשר לומר בזה דמ"ע של "אש תמיד תוקד" היא רק שלגוף הדין שיהא אש במערת המזבח, אך אין שיעור לזה, וכל זמן שלא כיבה את כל האש לא ביטל מ"ע. ומה שאמרו בגמ' המוריד גחלת מע"ג המזבח וכיבה חייב הוא לענין הל"ת, אבל מצד העשה לא ביטל מצותו כל זמן שלא כיבה לגמרי.

וטפי מיניה אפשר לומר דהעשה קאי כשהגחלת ע"ג המזבח וכמ"ש נאמר להדיא "אש תמיד תוקד על המזבח", אך משירדה למטה אף שאין אש אחרת לא ביטל עשה זה, ואולי אדרבה בעצם ההורדה יש ביטול העשה שהאש צריכה להיות ע"ג המזבח, ולכן באמת כשהוריד גחלת חייב.

מעתה ניחא שפיר כשמזלף יין לאישים הרי זה רק "כיבוי מקצת", וא"כ לא ביטל העשה כיון שעדיין יש קצת אש, וא"כ יש בו רק משון ל"ת ד"לא תכבה", וע"ז הרי מהני הפטור של "דבר שאין מתכוין" דשרי לר"ש

מקור: משאת המלך